

MØTEREFERAT

Dato: 14.06.2013

Møtet innkalt av	Line Andersen	Referent	Line Andersen
Møtedato	3. mai 2013	Møtetid	kl. 10.00 – 13.30
Møtested	Toftemo turiststasjon	Møteleder	Vebjørn Knarrum

Deltakere

Steinar Tronhus, ordfører, Lesja kommune
Marit Rolstad, forvaltningsstyret og fjellstyret, Lesja kommune
Marit Svanborg, plan- og miljørådgiver, Lesja kommune
Bengt Fasteraune, ordfører, Dovre kommune
Per Arnold Backe, varaordfører, Dovre kommune
Inge Angård, plan- og utviklingssjef, Dovre kommune
Bernhard Svendsgard, kommuneplanlegger, Dovre kommune
Jon Halvor Midtmageli, Oppland fylkeskommune
Vebjørn Knarrum, avd.dir miljøvern avdelingen, Fylkesmannen i Oppland
Kolbjørn Hoff, seniorrådgiver, Fylkesmannen i Oppland
Marit Vorkinn, seniorrådgiver, Fylkesmannen i Oppland
Line Andersen, overingeniør, Fylkesmannen i Oppland

Ikke tilstede

Kopi

Oppdal kommune v/ Arild Hoel, Sør-Trøndelag fylkeskommune v/ Tove Gaupseth, Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Dagsorden

- 1. Velkommen v/ Vebjørn Knarrum, fylkesmiljøvernssjef**
- 2. Presentasjonsrunde**
- 3. Orientering om oppstart av verneplanprosessen**
- 4. Innspill til prosessen**
- 5. Eventuelt**

1. og 2: Velkommen og presentasjonsrunde

Vebjørn Knarrum, Fylkesmannen i Oppland, ønsket velkommen og orienterte kort om bakgrunnen for møtet: Fylkesmannen i Oppland har fått i oppdrag fra Miljøverndepartementet å sette i gang oppstart av verneplanprosess for Hjerkinns skytefelt jf. Stortingets vedtak i 1999. Fylkesmannen skal seinere sende ut en formell melding om oppstart av verneplanarbeid, men ønsker først å informere om hvordan verneplanprosessen er tenkt gjennomført og å få innspill fra kommunene.

3. Orientering om oppstart av verneplanprosessen

Line Andersen, Fylkesmannen i Oppland, orienterte om oppstart av verneplanprosessen for Hjerkinnskytefelt. Presentasjonen er vedlegg til referatet. Begge deler legges ut på www.fylkesmannen.no/hjerkinnskytefelt.

I tillegg til verneplanprosessen vil også følgende planprosesser berøre samme område:

- Regional plan for Dovrefjell (Oppland, Hedmark, Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal fylkeskommuner er ansvarlige)
- Kommuneplan for Hjerkinnskytefelt (samarbeid mellom Dovre og Lesja kommuner)
- Revisjon av forvaltningsplan for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark (nasjonalparkstyret er ansvarlig)

4. Innspill til prosessen

Fylkesmannen ønsket innspill på følgende temaer:

- Gjennomføring av prosessen
 - Referansegruppe
 - Framdrift
- Samordning av planprosesser
- Behov for kunnskapsinnhenting
- Plan-/utredningsgrense
- Temaer for utredningen
- Mulige ferdselsregulerende tiltak for å ivareta verneverdier

Gjennomføring av prosessen:

- Fylkesmannen redegjorde innledningsvis for forholdet til prosessen rundt Snøheimvegen. Inntil framtiden for Snøheimvegen er bestemt av Stortinget, må det legges til grunn for verneplanprosessen at fjerning av veien er et alternativ, jf. Stortingsvedtaket fra 1999. Stortingets beslutning om Snøheimvegen vil bli tatt inn som et premiss for verneforslaget når beslutningen er tatt.
- Bengt Fasteraune ønsket en raskere verneplanprosess slik at ting avklares så tidlig at Forsvaret kan ta hensyn til det i sin opprydning. Snøheimvegens framtid avgjøres i Stortinget. Det er alt det andre som det er ønskelig å få avklart så tidlig som mulig.
- Steinar Tronhus påpekte at vegnettet vil bli en stor diskusjon og ønsket gode muligheter til å komme inn i prosessen med innspill.
- Kommunene pekte på at hvis Fylkesmannen vil ha en åpen prosess, må det være muligheter for reell medvirkning. Da er tidsperspektivet viktig. Det må være en reell diskusjon om deler av tilbakeføringen med tilbakemelding til Forsvaret om hva de kan starte med som er problemfritt og hva de bør vente med.
- Fylkesmannen viste til at den formelle bakgrunnen for Forsvarets tilbakeføringsprosjekt er naturrestaureringsplanen fra Fylkesmannen i 2003 med justeringer etter høring jf. brev fra Miljøverndepartementet til Forsvarsdepartementet i 2005.

Referansegruppe:

- Fylkesmannen delte ut liste over myndigheter og organisasjoner m.v. som foreløpig er kontaktet ifm. verneplanprosessen. Mange av disse er aktuelle i en referansegruppe.
- Reiselivsaktører ble etterlyst på denne listen. Fylkesmannen har mottatt en oversikt over e-postadresser til medlemmene i nettverket som er etablert for reiselivsbedriftene på Dovrefjell fra Nasjonalparkriket (jf. listen som ble delt ut).
- Per Arne Backe ba om at Jora beitelag blir invitert inn i referansegruppa.

Kontaktutvalg:

- Møtet kom fram til at det er behov for å etablere et kontaktutvalg for verneplanprosessen, pga. behovet for å samordne de ulike prosessene (se nedenfor).
- Fylkesmannen har ansvar for innkalling og møteledelse.
- Øvrige medlemmer bør være: Lesja og Dovre kommuner, Oppland fylkeskommune og Forsvarsbygg.

Samordning av planprosesser:

- Forholdet mellom de ulike planprosessene og muligheter for samkjøring ble diskutert. Kommunene bruker mye energi på planer som går ulikt i tid. Prosessene har ulike tidsplaner og lovverk å forholde seg til, det er derfor utfordrende å samkjøre prosessene. Det er også en utfordring å få folk til å forstå hva de ulike planene handler om og hvordan de kan komme med innspill. Kan være grunn til å holde felles informasjonsmøter.
- Det ble vist til at det var en god samordning av naturrestaureringsplanen, kommunedelplanen og Forsvarets egen saneringsplan i 2003, med bl.a. felles åpne høringsmøter. Alt ble presentert som én prosess hvor flere lovverk var inne.
- Fylkesmannen ser at det er et opplagt behov for en samordning mellom de ulike prosessene. Regionalplanprosessen legger føringer for kommunedelplanen. Det er derfor først og fremst et behov for en samordning mellom verneplanprosessen og regionalplanprosessen. Det er opp til oss (Fylkesmannen og fylkeskommunene) hvordan vi gjør det. Verneplanprosessen vil ta tid. Det er nødvendig å innhente noe mer kunnskap. Selve utredningen tar også tid. Fylkesmannen ser derfor ikke for seg at verneplanprosessen kan ta mindre enn 3 år. Da blir spørsmålet om regionalplanprosessen kan vente noen år på verneplanprosessen for å kunne samordne bedre.
- Det var enighet om at verneplanprosessen ideelt sett burde vært kjørt før, ev. samtidig med regionalplanprosessen.
- Fylkesmannen tok ansvar for å kalle inn til et samordningsmøte når vi vet når regionalplanprosessen kommer i gang.

Temaer for utredningen, behov for kunnskapsinnhenting:

- Fylkesmannen skal utrede konsekvenser av et framtidig vern for ulike temaer, både konsekvensene for verneverdiene og for ulike brukerinteresser. Kunnskapsgrunnlaget for å gjøre dette må være godt nok, og vi må nå se nærmere på hva vi mangler. Det er viktig at også kommunene gjør en jobb nå, med å se gjennom de utredningene som foreligger og melder inn til Fylkesmannen om hva det er behov for.
- Aktuelle temaer på brukersiden er blant annet landbruk (beite), Forsvaret, forurensning, reiseliv og friluftsliv (inkludert jakt og fiske).
- Det var enighet i møtet om at faktagrunnlaget for både regionalplanprosessen og verneplanprosessen er godt nok når det gjelder villrein.
- Det var enighet om at det er behov for en landbruksutredning. Det foreligger en rapport om beitebruk fra arbeidet med kommunedelplanen i 2003. Nå pågår beiteforsøk med storfe i forhold til splint, som et innspill til ryddeprosessen. Forsøket begynte i 2012.
- Det kan være behov for å få bedre oversikt over jegere og fiskere sin bruk av området enn det bakgrunnsrapporten fra villreinprosjektet ("Horisont Snøhetta") bidrar med. Det er sannsynligvis få som har svart på brukerundersøkelsen. Antall solgte jakt- og fiskekort vil vise større bruk av området.
- Det bør også vurderes om det er behov for ny kunnskap om reiselivet, selv om det finnes tidligere utredninger bl.a. i forbindelse med villreinprosjektet.
- Det kan være lurt å innhente lokalkunnskap ved å invitere brukere til en arena der de får anledning til å prate.

Plan-/utredningsgrense:

- Utredningsgrensa er ikke bestemt. Fylkesmannen formidlet at det i utgangspunktet kan være aktuelt å ta med hele arealet ned mot jernbanelinja i utredningsområdet, for å sjekke ut arealer

der vern ikke er aktuelt og samtidig sikre at vi får med de arealene som kvalifiserer for vern. Fylkesmannen hadde ut over dette ikke tenkt mer på hvor plan-/utredningsgrensa bør gå.

- Det ble gitt klare innspill i møtet om at Fylkesmannen bør se nærmere på inngrep i området og hvor grensa for kommunedelplanen fra 2003 går. Bengt Fasteraune pekte på viktigheten av å holde noen potensielle utviklingsområder utenom verneplanprosessen.

Ferdselsregulerende tiltak:

- Fylkesmannen må allerede gjennom oppstartmeldingen gi signaler om aktuelle tiltak som kan brukes for å unngå at verneverdiene reduseres under verneplanprosessen. I tidligere verneplanprosesser har Fylkesmannen vist til et brev fra Miljøverndepartementet som sa at det ikke skulle gjennomføres tiltak som kunne skade verneverdiene i områder som var under planlegging for vern. Nå er dette tatt inn som en egen hjemmel i naturmangfoldloven (nml).
- Nml § 44 sier at et forvaltningsorgan uten videre kan avslå en søknad om tillatelse mv. til et tiltak i et område som inngår i verneforslaget og at tillatelse bare kan gis dersom tiltaket er uten nevneverdig betydning for forslaget. Videre kan departementet innføre meldeplikt for tiltak som ikke trenger tillatelse etter annet lovverk, f.eks. organisert hundekjøring.
- Det ble stilt spørsmål om det var nødvendig å ha med noe om ferdselsregulerende tiltak i oppstartmeldingen.
- Fylkesmannen påpekte at det er viktig å regulere ferdsel så langt det er mulig dersom det er nødvendig av hensyn til villreinen. Det er ikke planlagt å innføre meldeplikt nå, men det er viktig at oppstartmeldingen viser til hvilke muligheter som finnes dersom det skulle oppstå behov.
- I dag regulerer Forsvaret ferdselen i den grad det er nødvendig av hensyn til sin aktivitet, men kan ikke regulere noe utover dette. Kommunene behandler søknader om motorferdsel i utmark. Søkere oppfordres ofte til å bruke alternative områder, bl.a. Hjerkinnhøe.
- Marit Rolstad formidlet at det er god dialog mellom beitelaga og Forsvaret. Fylkesmannen påpekte at det ikke er aktuelt å gå inn på ferdsel knyttet til beitebruken i området.
- Når det gjelder ikke-motorisert ferdsel er det organisert ferdsel det er lettest å gjøre noe med. Allemannsretten gjelder for uorganisert ferdsel.
- Bengt Fasteraune påpekte viktigheten av å unngå å lage skuterspor i områder hvor ferdsel er uønsket, og videre at det bør skrives noe om informasjon og tilrettelegging for bruk av andre områder i oppstartmeldingen.

Andre innspill:

- Steinar Tronhus påpekte at det er viktig å legge til rette for at folk oppfatter verneplanprosessen mest mulig positivt.
- Marit Svanborg ga innspill om at både vern og bruk må tas med i formålet. Kolbjørn Hoff svarte at Fylkesmannen ser poenget, men at naturmangfoldloven ikke hjemler vern av bruk. Fylkesmannen forsøker imidlertid å få inn brukerperspektivet gjennom bl.a. å ta med kulturpåvirkte naturtyper i verneformålet der det er relevant.
- Bengt Fasteraune minnet om at området har vært i utstrakt bruk til beite og viste til lægrene og setrene som finnes i området. Verneverdiene skapt av denne beitebruken må utredes. Fylkesmannen var enig. Det er bl.a. ønskelig å få registrert viktige naturtyper som er skapt av beitebruken.
- Bengt Fasteraune påpekte videre at vi må vurdere om en skal ta vare på noen nære kulturminner som viser at området har vært et skytefelt også, før det er for seint.
- Til slutt var det flere som tok opp at mye lavtflyging er et problem i området. Fjellreven er spesielt utsatt. Det er ikke lov å fly under 1000 fot (300 m) over nasjonalparken, men det var unntak fra dette så lenge skytefeltet var i bruk. Det skjer likevel ofte at noen flyr lavt over området ennå, sannsynligvis i stor grad utledninger, sannsynligvis utstyrt med gamle kart.

Det ble til slutt stilt spørsmål om det ikke er behov for å fornye grunnlaget for verneplanprosessen, siden det har skjedd mye siden prosessen rundt naturrestaureringsplanen. Vebjørn Knarrum viste til at Stortingsvedtaket fra 1999 og brevet fra Miljøverndepartementet i 2005 fortsatt er utgangspunktet for verneplanprosessen. Han la videre til at Fylkesmannen har fått oppdraget fra Miljøverndepartementet og at de vil korrigere oss dersom det er aktuelt.